

1. Anikin, B. A. (2003), *Outsourcing: creating highly effective and competitive organisations : proc. the allowance / Under the editorship of Professor B. A. Anikin.* – M.: INFRA-M, 187 p. [in Russian]
2. Ford, G. (2012) *My life – my achievements / TRANS. from English. Katelin E. A.* – M.: Astrel. – 98 p. [in Russian]
3. Shirokova, A. V. (2009) *The Development of socio-economic relations in outsourcing in the context of globalization : dissertation ... of candidate of economic Sciences : 08.00.01 / Shirokova Anastasiya Vasilevna; [a protection Place: Dews. state social. Univ].- Moscow, 2009.- 170 p.: Il. THE RSL OD, 61 09-8/1663 [in Russian]*
4. *Global trends of outsourcing business processes [Elektronnij resource]:/ M. Makarenko.- Mode of access: <http://director.com.ua/upravlenie/mirovye-trendy-outsorsinga-biznes-protsessov> [in Russian]*
5. *IT outsourcing in Ukraine - was, is and will be [Elektronnij resource]/ O. Babyna.- Mode of access: <http://softsource.org/articles/it-outsorsing-v-ukraine-byt-est-i-budet> [in Russian]*
6. *Outsourcing, outstaffing, staff leasing: legal aspects [Elektronnij resource]:/ V. Golub.- Mode of access: <http://pravo-ukraine.org.ua/blogs/hr/hr-stati/4503-outsorsing-autstaffing-lizing-personala-yuridicheskie-aspekty> [in Russian]*

Keywords: outsourcing, the origins of outsourcing, types of outsourcing, outsourcing in Ukraine
Ключові слова: аутсорсинг, витоки аутсорсингу, види аутсорсингу, аутсорсинг в Україні
Ключевые слова: аутсорсинг, истоки аутсорсинга, виды аутсорсинга, аутсорсинг в Украине

Рецензент: Гончар В. В., заведуючий кафедрой маркетинга и бизнес-администрирования ГБУЗ «Приазовский государственный технический университет», доцент, д. э. н.

УДК 338.31

ГОЛОВНІ ТЕНДЕНЦІ І ПОКАЗНИКИ ДИНАМІКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ

Заїка Юлія Андріївна, асистент кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь, illyuzi9_1207@mail.ru, 099 9280818

Yulia A. Zaika, assistant of marketing and business administration Department of State Higher Educational Institution «Priazovsky State Technical University», Mariupol

Zaika Y. The main trends and dynamics of the domestic enterprises of the industry.

Conducted a systematic study of the complex problems of domestic industrial enterprises and the preconditions and ways to further their balanced development. The analysis showed that the activity of the industrial enterprises despite the positive indicators of the volume of production is not sufficiently efficient and effective and does not have sufficient growth potential yield primarily due to a lack of focus on innovation and adaptation to changes in the external environment, i.e., adaptation ability. According to the results of the analysis revealed in the whole country the trend of reorientation of Ukraine's economy from industrial to agricultural. Lost positions on the world markets of engineering and benefits from the presence in these markets, to some extent due to the unfavorable conjuncture of the markets of steel consumption in recent years, but more because of the decline in the competitiveness of industrial enterprises, the inadequacy of their economic behavior challenges and the dynamics of the global market environment, despite the positive trends of the past in the production of industrial enterprises in the country (indicators in national currency), the situation is complex, assuming a real cost of production, being sold in foreign currency including in foreign markets. So, the General economic and social political issues and deterring factors of the economic dynamics of domestic industrial enterprises limit their sustainable development and competitiveness in the domestic and international markets, it is important to identify and describe these factors and study their impact on the economic performance of these enterprises.

Zaika Ю. А. Главные тенденции и показатели динамики функционирования вітчизняних підприємств промисловості.

Проведено системне дослідження комплексу проблем вітчизняних промислових підприємств та визначено передумови і шляхів подальшого їх збалансованого розвитку. Аналіз показав, що діяльність промислових підприємств, попри досить позитивні показники динаміки обсягів виробництва, є недостатньо ефективною та продуктивною та не має достатнього потенціалу зростання доходності, передусім, через недостатню орієнтованість на інновації та пристосування до змін у зовнішньому середовищі, тобто – адаптивність. За результатами проведеного аналізу виявлено в цілому в країні тенденцію до переорієнтації економіки України від промислової до аграрної. Втрачаються позиції на світових ринках машинобудування та металургії й вигоди від присутності на цих ринках, деякою мірою через несприятливу кон'юнктуру ринків споживання металопродукції в останні роки, але більшою через зниження конкурентоспроможності промислових підприємств, неадекватність їх економічної поведінки викликам та динаміці світового ринкового середовища, незважаючи на позитивні тенденції минулого у виробництві продукції промисловими підприємствами країни (в показниках у національній валюті), складною є ситуація, якщо виходити з реальної вартості продукції, що реалізується в іноземній валюті, зокрема – на зовнішніх ринках. Отже, загальноекономічні та суспільно-політичні проблеми та фактори стримування економічної динаміки вітчизняних промислових підприємств обмежують

можливості їх сталого розвитку та конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринках, важливим є визначення та характеристика цих факторів, а також обґрунтування ступеню їх впливу на економічну динаміку цих підприємств.

Заика Ю. А. Главные тенденции и показатели динамики функционирования отечественных предприятий промышленности.

Проведено системное исследование комплекса проблем отечественных промышленных предприятий и определены предпосылки и пути дальнейшего их сбалансированного развития. Анализ показал, что деятельность промышленных предприятий, несмотря на достаточно положительные показатели динамики объемов производства, является недостаточно эффективной и продуктивной и не имеет достаточного потенциала роста доходности, прежде всего, из-за недостаточной ориентированности на инновации и приспособляемости к изменениям во внешней среде, то есть – адаптационности. По результатам проведенного анализа выявлено в целом в стране тенденцию к переориентации экономики Украины от промышленной до аграрной. Теряются позиции на мировых рынках машиностроения и металлургии и выгоды от присутствия на этих рынках, в некоторой степени из-за неблагоприятной конъюнктуры рынков потребления металлопродукции в последние годы, но больше из-за снижения конкурентоспособности промышленных предприятий, неадекватность их экономического поведения вызовом и динамике мировой рыночной среде, несмотря на положительные тенденции прошлого в производстве продукции промышленными предприятиями страны (в показателе в национальной валюте), сложной является ситуация, если исходить из реальной стоимости продукции, что реализуется в иностранной валюте, в том числе – на внешних рынках. Итак, общеэкономические и общественно-политические проблемы и факторы сдерживания экономической динамики отечественных промышленных предприятий ограничивают возможности их устойчивого развития и конкурентоспособности на внутреннем и международном рынках, важным является определение и характеристика этих факторов, а также обоснование степени их влияния на экономическую динамику данных предприятий.

Постановка проблеми. Функціонування промислових підприємств відіграє ключову роль в економіці України, а показники його динаміки визначають головні тенденції не лише розвитку цих підприємств, але й розвитку економіки країни в цілому. Тому доречним являється проведення системного дослідження комплексу проблем вітчизняних промислових підприємств та визначення передумов і шляхів подальшого їх збалансованого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тенденції розвитку промислових підприємств країни досліджували багато вітчизняних вчених Н. Ю. Мариненко, О. Ю. Мирошниченко, О. В. Ходякова, А. К. Андришко та ін. науковці [1,2,3,4].

Виділення невирішених проблем. Для усунення негативних тенденцій економічного розвитку, з метою підвищення стабільності діяльності вітчизняних промислових підприємств, необхідно сконцентрувати увагу на основних показниках, що характеризують динаміку їх розвитку і функціонування в сучасних умовах.

Метою статті є визначення основних показників, що характеризують динаміку розвитку і функціонування вітчизняних промислових підприємств в сучасних умовах.

Результати дослідження. Для здійснення аналізу основних показників, що характеризують динаміку розвитку і функціонування вітчизняних промислових підприємств, важливо визначити, які з існуючих видів промислового виробництва мають найвищий потенціал розвитку відповідно до тенденцій, що склались в останні 6 років в країні. Для цього на рис. 1 проаналізовано динаміку обсягів виробництва підприємствами України промислової продукції за видами в 2010-2015 рр.

Важливим є аналіз змін у структурі виробництва продукції переробними промисловими підприємствами за аналізований період (рис. 2).

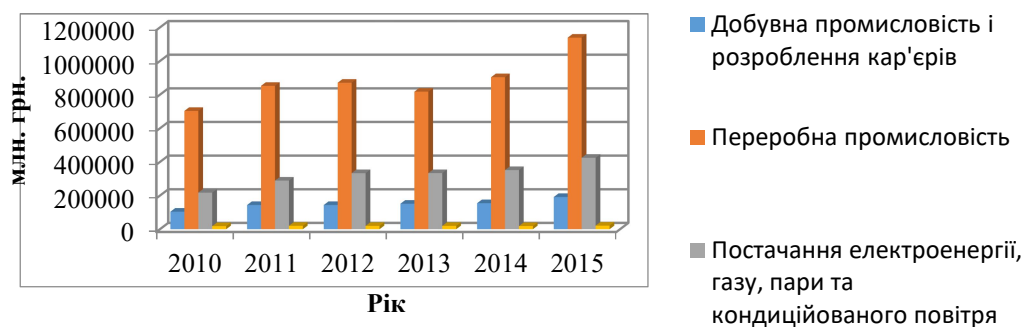

Рис. 1. - Динаміка обсягів виробництва підприємствами України промислової продукції за видами в 2010-2015 рр.

Джерело: складено за даними Держкомстату України [5]

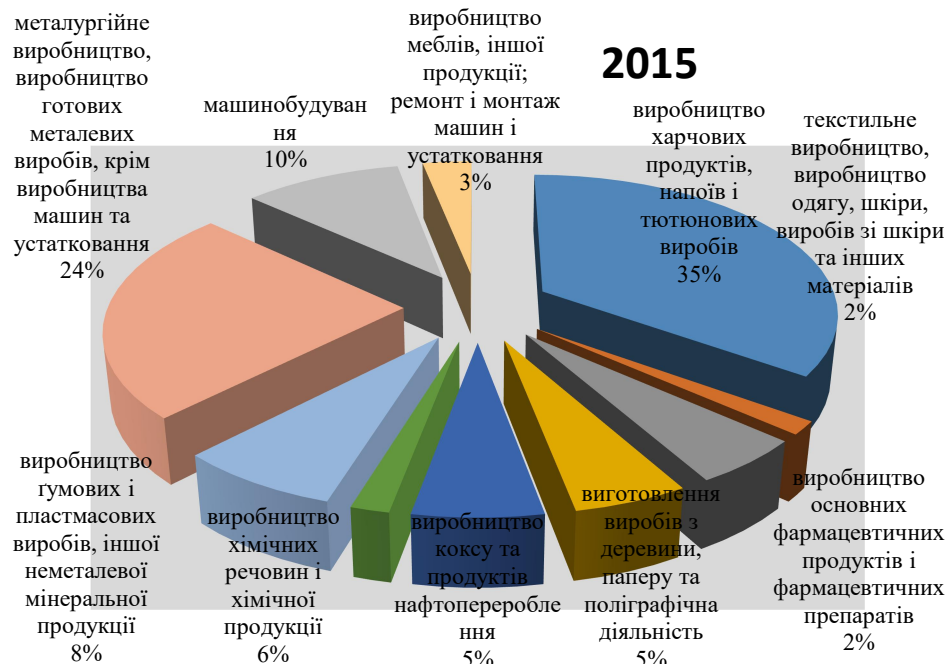

Рис. 2. - Структура виробництва підприємствами України продукції переробної промисловості за видами в 2015 р.
Джерело: складено за даними Держкомстату України [5]

Тобто, країна, попри досить позитивну динаміку у виробництві промислової продукції (в показниках у національній валюті), переорієнтовується від промислової до аграрної, втрачаючи позиції на світових ринках машинобудування та металургії й вигоди від присутності на цих ринках, деякою мірою через несприятливу кон'юнктуру ринків споживання металопродукції в останні роки, але більшою мірою – через зниження конкурентоспроможності промислових підприємств, неадекватність їх економічної поведінки викликам та динаміці світового ринкового середовища.

На рис. 3 показано динаміку частки промислових підприємств, що отримали прибуток або збиток, у загальній кількості промислових підприємств України в 2010-2015 рр., порівняння зміни часток дає можливість виявити досить позитивну динаміку у збільшенні кількості прибуткових підприємств, особливо в контексті кризових явищ в економіці країни останніх років.

Так, якщо в 2010 р. прибутковими було лише 57% промислових підприємств, то в 2015 р. – вже 72,5%, водночас, досить несприятливими є рівень та динаміка фінансових результатів цих підприємств – всі ці 72,5% прибуткових підприємств генерували прибутку в 2015 р. в 3,5 рази менше, ніж інші 27,4% збиткових підприємств збитку.

Рис. 3. - Порівняння динаміки частки промислових підприємств, що отримали прибуток або збиток, у загальній кількості промислових підприємств України в 2010-2015 рр.
Джерело: складено за даними Держкомстату України [5]

Для оцінки загальних тенденцій в економічній поведінці промислових підприємств країни важливо проаналізувати наскільки поширеною є інноваційна діяльність на цих підприємствах, що є визнаним динамізатором розвитку підприємств в світовій економіці та вважається вітчизняними вченими важливим фактором розвитку підприємств країни [6, 7].

На рис. 4 показано, що питома вага промислових підприємств, що впроваджують інновації, є відносно незначною (8-15%), поступово зростає, починаючи з 2005 р. (до цього мала падіння), але лише в 2015 р. досягла рівня, вищого за рівень 2000 р.

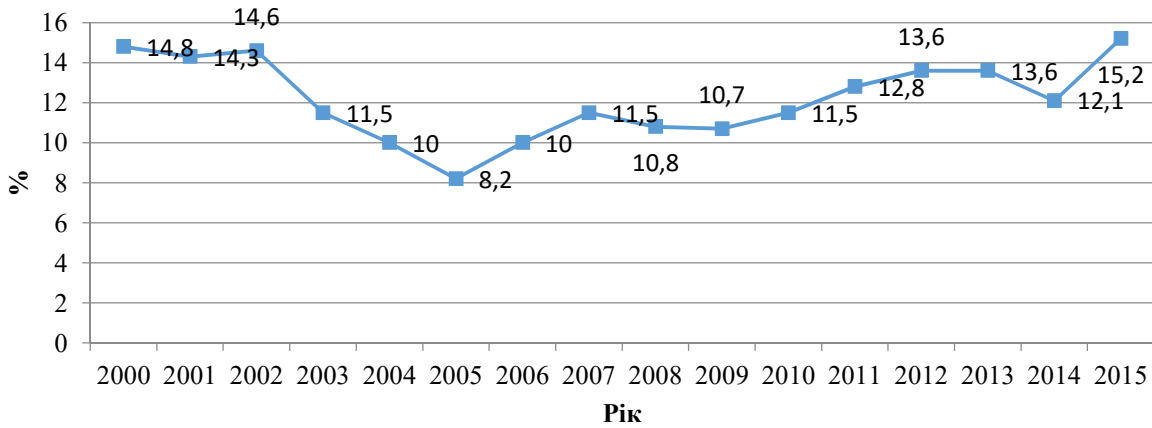

Рис. 4. - Зміна показника питомої ваги промислових підприємств, що впроваджували інновації за 2000-2015 рр.

Джерело: складено за даними Держкомстату України [5]

Цікавим, на погляд автора, є дослідження змін у структурі джерел фінансування інновацій (рис. 5). Так, завжди домінувало фінансування інновацій з власних коштів підприємств, особливо значна частка – в 2015 р. (97,2%).

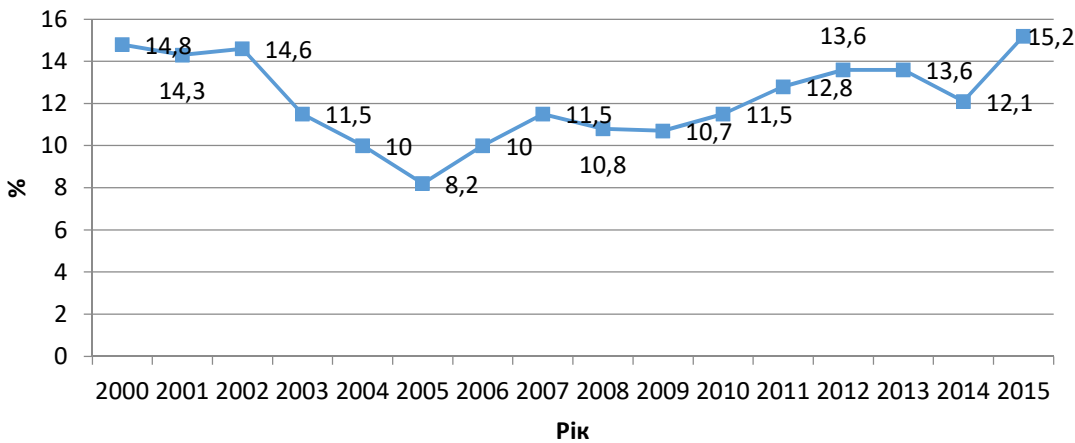

Рис. 5. - Загальна сума витрат на фінансування інноваційної діяльності в Україні в 2000-2015 рр. Джерело: складено за даними Держкомстату України [5]

Отже, в фінансуванні інновацій промислові підприємства країни поклались та, очікувано, мають надалі покладатись передусім на власні можливості. Щодо іноземних інвестицій, то вони впливали на інноваційну діяльність в країні досить відчутно в 2010 р. (майже 30%), мали значення в 2000 р. (7,75%) та практично не відігравали ролі в 2005 та 2015 рр. Кошти державного бюджету на інновації підприємств завжди виділялись вкрай обмежено, на рівні, не вищому за 1,08%.

Висновки. Таким чином, незважаючи на позитивні тенденції минулого у виробництві продукції промисловими підприємствами країни (в показниках у національній валюті), складною є ситуація, якщо виходити з реальної вартості продукції, що реалізується в іноземній валюті, зокрема – на зовнішніх ринках. Слід в цілому навіть відзначити тенденцію до переорієнтації

економіки України від промислової до аграрної. Втрачаються позиції на світових ринках машинобудування та металургії й вигоди від присутності на цих ринках, деякою мірою через несприятливу кон'юнктуру ринків споживання металопродукції в останні роки, але більшою через зниження конкурентоспроможності промислових підприємств, неадекватність їх економічної поведінки викликам та динаміці світового ринкового середовища.

Список використаних джерел:

1. Мариненко Н.Ю. Тенденції розвитку промислових підприємств України в сучасних умовах / Н.Ю. Мариненко // Ефективна економіка – Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний аграрний університет, 2016. – №1. – С. 79–84
2. Мирошніченко О.Ю. Інноваційна активність промислових підприємств України: стан і тенденції / О. Ю. Мирошніченко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка – 2013. - №151. – С.50- 58
3. Ходякова О.В. Аналіз сучасного стану промисловості України / О.В. Ходякова // Економіка – Вінниця: Донецький державний університет, 2014. – №2 (128). - С. 60–65
4. Андрушко А.К. Дослідження сучасного стану та розвитку інноваційної активності промислових підприємств/ А.К. Андрушко // Ефективна економіка – Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний аграрний університет, 2013. – №3. - С. 71–75
5. Державний комітет статистики України Економічна статистика / Економічна діяльність / Промисловість [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / За заг. ред. В. М. Геєця [та ін.]; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
7. Сорін Б.В. Необхідність випереджаючого інноваційного розвитку українських підприємств / Б.В. Сорін // Матеріали VI МНПК «Пріоритети нової економіки знань в XXI сторіччі» (Дніпропетровськ, 24-25 грудня 2015 р.). – Дніпропетровськ: ДВНЗ ПДАБА, 2015. – С. 116-118.

References:

1. Marinenko N.Yu. Tendentsiyi rozvitku promislovih pidpriemstv UkraYini v suchasniy umovah / N.Yu. Marinenko // Efektivna ekonomika – Dnipropetrovsk: Dnipropetrovskiy derzhavniy agrarniy unIversitet, 2016. – №1. - S. 79
2. Miroshnichenko o.yu. innovacijna aktivnist promsloviy pidpriemstv ukraYini: stan i tendencii / o. yu. miroshnichenko // visnik kiivskogo nacionalnogo universitetu im. tarasa shevchenka – 2013. - №151. – s.50- 58
3. Hodyakova o.v. analiz suchasnogo stanu promislovosti ukraYini / o.v. xodyakova // ekonomika – vinnicya: doneckij derzhavniy universitet, 2014. – №2 (128). - s. 60–65
4. Andryushko a.k. doslidzhennya suchasnogo stanu ta rozvitku innovacijnoi aktivnosti promisloviy pidpriemstv/ a.k. andryushko // effektivna ekonomika – dnipropetrovsk: dnipropetrovskij derzhavniy agrarniy universitet, 2013. – №3. - s. 71–75
5. Derzhavniy komitet statistiki ukraYini ekonomichna statistika / ekonomichna diyalnist / promislovisit [elektronnij resurs]. – rezhim dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Innovacijna ukraYina 2020: nacionalna dopovid / za zag. red. v. m. geecya [ta in.]; nan ukraYini. – k., 2015. – 336 s.
7. Sorin b.v. neobxidnist viperedzhayuchogo innovacijnogo rozvitku ukraYnskix pidpriemstv / b.v. sorin // materialy vi mnpk «prioriteti novoY ekonomiki znan v xxi storichchi» (dnipropetrovsk, 24-25 grudnya 2015 r.). – dnipropetrovsk: dvnz pdaba, 2015. – s. 116-118.

Ключові слова: промислові підприємства; тенденція; аналіз; показники; динаміка функціонування; інновації; розвиток.

Ключевые слова: промышленные предприятия; тенденция; анализ; показатели; динамика функционирования; инновации; развитие.

Keywords: industrial enterprise; trend; analysis; performance; dynamics of performance; innovation; development.

Рецензент: Гончар В.В., зав.кафедри «Маркетинг та бізнес-адміністрування», д.е.н, професор